

បច្ចេកទេសដលិត

នាមកង្កែបសាប

កូនត្រីកន្លា

**Seed Production of
*Trichogaster pectoralis***

ស្ថានីយ៍ស្រាវជ្រាវ និងដលិតកូនត្រីតូច ធានី
ស្រុកពាមកេរ្តិ៍ ខេត្តព្រៃវែង

គម្រោងវិនិយោគប្រកួតប្រជែងកូនត្រីតូចស្រុកនៃទន្លេមេគង្គ (AIMS)

គម្រោងបង្កើតដលិតផលកសិកម្ម ផ្នែកសាងសង់
(APIP , Fisheries Component) ២០០៣

បច្ចេកទេសផលិតកូនត្រីកន្លូរ

(Seed Production of *Trichogaster pectoralis*)

រៀបរៀងដោយ:

លោក **ថ្នាក់ ហេង** ប្រធានស្ថានីយ៍ស្រាវជ្រាវ និង ផលិតកូនត្រីពូជ បាទី

លោក **មាស វិចិត្រ** អនុប្រធានស្ថានីយ៍ស្រាវជ្រាវ និង ផលិតកូនត្រី
ពូជ បាទី

លោក **យូ ណារុន** មន្ត្រីបច្ចេកទេស នៃស្ថានីយ៍ស្រាវជ្រាវ និង ផលិត
កូនត្រីពូជ បាទី

តែសម្របដោយ:

ក្រុមការងាររៀបចំចងក្រង និង បោះពុម្ពផ្សាយ

របស់នាយកដ្ឋានជលផល

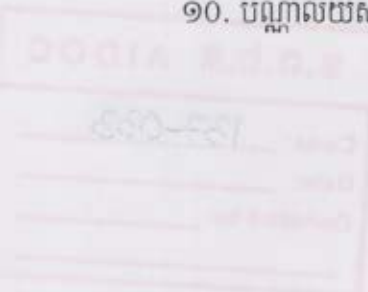
ម.ណ.ប.ក AIDOC	
Code:	<u>137-033</u>
Date:	_____
Donated by:	_____

ឧបត្ថម្ភដោយ:

នាយកដ្ឋានជលផល/គម្រោងបង្កើនផលិតភាពកសិកម្ម (APIP)

មាតិកា

អារម្ភកថា	១
១. សេចក្តីផ្តើម	២
២. លក្ខណៈជីវិតសាស្ត្រ	២
៣. ការជ្រើសរើសត្រីមេពូជ	៥
៤. ស្រះថែបំប៉នត្រីមេពូជ	៦
៥. ការថែបំប៉នត្រីមេពូជ	៨
៦. ការបន្តពូជ	៩
៧. វិធីសាស្ត្របង្កាត់ភ្នាស់	៩
៨. ការថែបំប៉នកូនត្រីពូជ	១៤
៩. ការផ្តល់ចំណី	១៦
១០. បណ្តាស័យសាស្ត្រ	១៨

ការប្តូរថា

ការចងក្រងឯកសារស្តីពី **បច្ចេកទេសផលិតកូនត្រីពូជ** ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដោយបានសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងអនុវត្តជាក់ស្តែងផ្ទាល់នៅស្ថានីយ៍ស្រាវជ្រាវ និងផលិតកូនត្រីពូជ បាទី នៅឆ្នាំ ២០០២ ។ ឯកសារនេះ បានរៀបចំឡើងដើម្បីបំរើអោយការងារផ្សព្វផ្សាយ ដោយមានលក្ខណៈងាយយល់ ហើយកសិករអាចមានលទ្ធភាពអនុវត្តបាន ។

លទ្ធផលនេះ ជាសមិទ្ធិផលមួយចូលរួមចំណែកក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្មនូវប្រភេទពូជត្រីក្នុងស្រុក ដើម្បីបង្កើននូវម្ហូបត្រីជូនដល់ប្រជាជនទូទៅជាពិសេសប្រជាជនក្រីក្រនៅតាមមូលដ្ឋានឆ្ងាយពីដែនទឹកធម្មជាតិ ។ ដោយឡែកប្រជាកសិករ មានកាលានុវត្តភាពនឹងទទួលបាននូវវានុវត្តន៍នៃបច្ចេកវិទ្យាថ្មីដើម្បីអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មផង និងដើម្បីបង្កើនជីវភាពរស់នៅផង អោយស្របតាមគោលនយោបាយកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

កម្មវិធីស្រាវជ្រាវនូវប្រភេទត្រីក្នុងស្រុក ត្រូវបានការយកចិត្តទុកដាក់ និងជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្រពីនាយកដ្ឋានជលផល មន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទខេត្តព្រៃវែង គំរោងវារីវប្បកម្មត្រីក្នុងស្រុកនៃទន្លេមេគង្គ និង គំរោងបង្កើនផលិតភាពកសិកម្ម ។

យើងសង្ឃឹមថា អ្នកផលិតកូនត្រីពូជ អាចប្រើប្រាស់នូវឯកសារនេះដើម្បីផលិតកូនត្រីបានមួយប្រភេទទៀត បន្ថែមលើប្រភេទត្រីដែលបានផលិតកន្លងមក ដើម្បីរួមចំណែកអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មកម្ពុជាអោយកាន់តែប្រសើរឡើង ។

១. សេចក្តីផ្តើម

ការផលិតកូនត្រីកន្លះនេះ ស្ថានីយ៍បានអនុវត្តបច្ចេកទេសផលិតដោយ ពាក់កណ្តាលសិប្បនិម្មិត គឺយើងបានចាក់អរម៉ូន ហើយទុកអោយត្រីទំលាក់ពង ដោយខ្លួនឯង តែយើងត្រូវប្រមូលពងត្រីមកភ្ជាស់ដោយរៀបចំឧបករណ៍ភ្ជាស់ បានសមស្រប ។ ការផលិតកូនត្រីតាមបច្ចេកទេសខាងលើនេះ ទទួលបានលទ្ធ ផលខ្ពស់ជាងការផលិតកូនត្រីតាមបែបធម្មជាតិ ដោយអោយវាពងកូនផ្ទាល់នៅ ក្នុងស្រះត្រី ។

ត្រីកន្លះជាប្រភេទត្រីមានតំលៃសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ លើទីផ្សារក្នុងនិងក្រៅប្រ ទេស ។ ដូច្នេះការចិញ្ចឹមត្រីកន្លះ អាចជួយបង្កើន នូវម្ហូបអាហារដល់គ្រួសារ និង ទទួលបាននូវថវិកាចំណូល ។

បច្ចុប្បន្ន កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍វិស័យវារីវប្បកម្មជាលក្ខណៈគ្រួសារបាននិងកំពុង ផ្សព្វផ្សាយយ៉ាងសកម្មដល់ប្រជាជនទូទៅ ជាពិសេសប្រជាកសិករក្រីក្រ នៅតាម តំបន់ដាច់ស្រយាលពីដែនទឹកធម្មជាតិ ។

២. លក្ខណៈជីវសាស្ត្រ

២.១. ចំណាត់ថ្នាក់

- អំបូរ: Belontiidae
- ពូជ: Trichogaster

- ប្រភេទ: *pectoralis*
- ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Trichogaster pectoralis*
- ឈ្មោះធម្មតា: Snake skin gourami
- ឈ្មោះជាភាសាខ្មែរ : ត្រីកន្ទួរ

២.២. ប្រភព

ត្រីកន្ទួរជាប្រភេទត្រីទឹកសាប មានប្រភពនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា រៀតណាម ថៃ ហើយបានរីកសាយនៅប្រទេសផ្សេងៗទៀតដូចជា ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី សិង្ហបុរី ឥណ្ឌូនេស៊ី ហ្វីលីពីន ប៉ាគីស្ថាន ឥណ្ឌូ និងសេរីលង្កា (អំដៃ ឆ្នាំ ១៩៩៧) ។

២.៣. លក្ខណៈបច្ចុប្បន្ន

ត្រីកន្ទួរជាប្រភេទត្រីដែលចូលចិត្តរស់នៅក្នុងទឹកនិង ដូចជា បឹង ត្រពាំង ថ្នក ស្រែ និងប្រលាយ ដែលនៅទីនោះមានប្រភេទរុក្ខជាតិសំរាប់ធ្វើជាចំណី អាហារ ជាជំរកការពារខ្លួននិងជាកន្លែងសំរាប់ពងកូន ។ ត្រីកន្ទួរជាប្រភេទត្រី ដែលអាចរស់ក្នុងមជ្ឈដ្ឋានទឹកដែលមានកំរិត pH ទាប ។ ការលូតលាស់លឿន នៅក្នុងទឹកដែលមានកំរិត pH សមស្រប ពី ៥.៦-៦ ហើយអាចធន់ទ្រាំក្នុងកំរិត pH ពី ៤-៩ ។ ម្យ៉ាងទៀត វាអាចរស់នៅបានក្នុងទឹកដែលមានកំរិតអុកស៊ីសែន ទាប ព្រោះវាមានប្រដាប់ដកដង្ហើមពិសេស ដែលអាចស្រូបយកអុកស៊ីសែនពី

បរិយាកាសបាន។ ត្រីកន្លរអាចធន់ទ្រាំបានក្នុងកំរិតសីតុណ្ហភាពពី ១១-៣៩⁰C ហើយសីតុណ្ហភាពសមស្របពី ២៤-៣០⁰C (Nguen Tuan and Huynh Ngai, ១៩៩០) ។

២.៩. លក្ខណៈសំគាល់ត្រីមេ និង ឈ្មោល

ត្រីកន្លរមេ និងឈ្មោលនៅក្នុងដំណាក់កាលពេញវ័យ មានលក្ខណៈខុសគ្នាមួយចំនួនដូចខាងក្រោម :

ត្រីឆ្មារ

- ព្រុយខ្នងខ្លីមិនអូសបន្លាយវែងដល់ព្រុយកន្ទុយទេ
- ឆ្មុតបញ្ឆិតពណ៌ខ្មៅពីខ្នងទៅពោះមិនសូវច្បាស់
- ឆ្មុតពណ៌ខ្មៅនៅតាមបណ្តោយដងខ្លួនជាប់គ្នា
- ចំណុចពណ៌ខ្មៅនៅលើគំរូបស្រកីច្បាស់

ត្រីឈ្មោល

- ព្រុយខ្នងអូសបន្លាយវែងដល់គល់ព្រុយកន្ទុយ
- ឆ្មុតបញ្ឆិតពណ៌ខ្មៅមើលឃើញច្បាស់ពីខ្នងដល់ពោះ
- ឆ្មុតពណ៌ខ្មៅនៅតាមបណ្តោយដងខ្លួនមិនជាប់គ្នា
- ចំណុចពណ៌ខ្មៅនៅលើគំរូបស្រកីមិនសូវច្បាស់

ត្រីឈ្មោល

ត្រីញី

៣. ការជ្រើសរើសត្រីមេពូជ

ការជ្រើសរើសត្រីមេពូជគឺជាដំណាក់កាលមួយដ៏សំខាន់សំរាប់ធ្វើការបន្តពូជ ។ ការជ្រើសរើសត្រីមេពូជបានសមស្របធ្វើអោយកំលាំងបន្តពូជបានច្រើន ។

លក្ខណៈ នៃការការជ្រើសរើសត្រីមេពូជ មានដូចខាងក្រោម :

- ទំហំធំលើសពី ៨០ ក្រាម
- អាយុលើសពី ៧ ខែ
- ត្រីមេមានពោះប៉ោងហើយទន់ បើច្បុតលើពោះផ្ទុមៗឃើញមានគ្រាប់ពង ជ្រុះចេញមកខាងក្រៅរាយដាច់ពីគ្នា ហើយវាមានពណ៌ស្បើងស្រស់
- ចំពោះត្រីឈ្មោលបើច្បុតពោះវាផ្ទុមៗ យើងឃើញមានទឹកមេជីវិត "វីស្តម" ហូរចេញមកក្រៅពណ៌ថ្លា

៥. ការថែបម័នត្រីមេពូជ

ត្រីមេពូជត្រូវផ្តល់ចំណីដែលមានគុណភាពល្អ និង បរិមាណបានគ្រប់គ្រាន់ ទើបវាមានការលូតលាស់បានល្អ និងឆាប់ពេញវ័យ ។ សមាសភាពចំណីរបស់ត្រីមេពូជមានដូចខាងក្រោម :

➤ **ចំណីធម្មជាតិ:** មានដូចជា ពពួកប្លង់តុង សារាយ ចក ត្រកូន និងពពួកសត្វល្អិតនៅស្រទាប់បាត

➤ **ចំណីសិប្បធិប្បិទ្ធ :** ដើម្បីបំពេញបន្ថែមលើចំណីធម្មជាតិ ដែលមាននៅក្នុងទឹកស្រះ យើងត្រូវផ្តល់ចំណីផ្សំ ដែលមានសមាសភាពដូចខាងក្រោមនេះ :

- ម៉េរ្យាត្រី ៣០%
- កន្ទក់ម៉ដ្ឋ ៦០%
- សណ្តែកសៀង ១០%

គុណភាពចំណីខាងលើ មានបរិមាណប្រូតេអ៊ីនចំនួន ២៦% ហើយសមាមាត្រចំណីដែលផ្តល់អោយស៊ីតី ៣% នៃទំងន់ដងខ្លួនក្នុងមួយថ្ងៃ ។ ចំណីត្រូវចំអិនអោយឆ្អិនល្អ នៅពេលដាក់អោយត្រីស៊ីត្រូវកំណត់ពេលវេលា និងទីកន្លែងអោយបានច្បាស់លាស់ ។ យើងអាចដាក់ចំណីនៅក្នុងកញ្ចែង ដោយពន្លិចទៅក្នុងទឹកស្រះជំរៅប្រមាណ ពី ០,២-០,៣ម ។

៧.១. ការរៀបចំបង្កាត់

ត្រីដែលយកមកបង្កាត់ត្រូវដាក់នៅក្នុងអាងបង្កាត់ដែលបានធ្វើអនាម័យស្អាតល្អ ហើយអាងត្រូវបញ្ចូលទឹកជំរៅពី ០.៤-០.៦ ម ។ នៅក្នុងអាងបង្កាត់ត្រូវដាក់ស្លឹកត្រាវឬស្លឹកឈូកទៅតាមចំនួនគូនៃត្រីដែលគ្រោងដាក់បង្កាត់ សំរាប់អោយវាធ្វើពពុះពីក្រោម ។

ត្រីមេទំលាក់ពងក្រោយចាក់ថ្នាំរយៈពេលពី ២០-២២ ម៉ោង ហើយវានាំគ្នាប្រមូលពងដាក់ក្នុងពពុះ ដែលស្ថិតនៅពីក្រោមស្លឹក ។ សមាមាត្រនៃត្រីមេឈ្មោលគឺ ត្រីមេ១ ឈ្មោល១ ក្នុងកំរិតដងស៊ីតេ ៣-៤ គូ/ ១ម^២ ។ នៅពេលបង្កាត់ត្រូវរក្សាភាពស្ងៀមស្ងាត់ ដើម្បីកុំអោយត្រីផ្អើល ។

៧.២. បច្ចេកទេសចាក់ថ្នាំ

វិធីសាស្ត្រចាក់ថ្នាំមានពីរបៀបដូចខាងក្រោម :

➤ **របៀបទី១:**

ចាក់សាច់ដុំនៅក្រោមព្រួយខ្នង ហើយនៅពេលដកម្ហូបចេញ យើងត្រូវសង្កត់កន្លែងចាក់បន្ថែម ដើម្បីអោយជាតិថ្នាំរត់ចូលក្នុងសាច់ត្រី ។

របៀបចាក់ថ្នាំត្រីក្បែរព្រួយខ្នង

➤ របៀបទី២ :

ចាក់នៅក្រោមព្រួយខ្នង ការចាក់នេះត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នចៀសវាងប៉ះត្រូវបេះដូងត្រី មុននឹងចាក់ត្រូវបង្ហើបព្រួយខ្នងឡើង ។ ការចាក់ថ្នាំត្រីចាប់ផ្តើមនៅចន្លោះម៉ោង ៧ .៣០នាទីព្រឹក ដល់ម៉ោង ៨ .០០ ដើម្បីអោយត្រីមានវិញ្ញាណ និងធ្វើការបន្តពូជនៅពេលជិតភ្លឺនាថ្ងៃបន្ទាប់ ។

របៀបចាក់ថ្នាំនៅក្រោមព្រួយខ្នង

៧.៣.ប្រភេទ និងបរិមាណថ្នាំ

បរិមាណថ្នាំដែលប្រើ ត្រូវបានគណនាជាមុនទៅតាមទំងន់ត្រីមេ និងត្រីឈ្មោល និងទៅតាមប្រភេទថ្នាំដែលត្រូវប្រើ ។ ការចាក់ថ្នាំ គឺចាក់តែមួយលើក ប៉ុណ្ណោះ ។ ប្រភេទនិងបរិមាណថ្នាំមួយចំនួនដែលប្រើសំរាប់បង្កាត់ត្រី មានដូចខាងក្រោម :

តារាងទី ១:

ការប្រើប្រាស់ថ្នាំ

ប្រភេទអង្គ	កំរិតថ្នាំ/១គ. ត្រីត្រីមេ	ផ្សេងៗ
HCG	៣០០០ IU	ចាក់តែមួយមុខ
LRH a + DOMPERIDON + HCG	៨០ - ១០០ មីក្រូ ១០ មីលីក្រាម ១០០០ IU	ថ្នាំលាយចំរុះចំនួន៣មុខ
LRH a + DOMPERIDON	២០០ មីក្រូ ២០ mg	ថ្នាំលាយចំរុះចំនួន២មុខ

- ចំពោះត្រីឈ្មោល បរិមាណថ្នាំដែលត្រូវប្រើ គឺស្មើនឹងពាក់កណ្តាលនៃត្រីមេ ។

៧.៤. ការភ្ជាស់១៦

ក្រោយពេលចាក់ថ្នាំពី ២០-២២ម៉ោង ត្រីមេបានជំរុះពង ហើយវាបានប្រមូលពងទាំងនោះទៅដាក់នៅក្នុងពពុះ ដែលវាបានធ្វើរួចពីមុនស្ថិតនៅក្រោមស្លឹក ។ ពងវាមានពណ៌លឿងស្រស់ហើយមានអង្កត់ផ្ចិតជាមធ្យមប្រវែង ០,៨៩ មីលីម៉ែត្រ ។ នៅក្រោយពេលដែលត្រីមេជំរុះពងអស់ យើងចាប់ផ្តើមប្រមូលគ្រាប់ពង ដោយប្រើកន្ត្រងដែលមានក្រណាត់ទន់ ដូសយកពងពីក្នុងសំបុក និងមួយចំនួនទៀតដែលអណ្តែតលើផ្ទៃទឹក ទៅដាក់ភ្ជាស់ក្នុងកាតុនដែក ឬកាតុនជ័រធំៗ ដោយមិនចាំបាច់ប្រើចរន្តទឹកហូរ រឺខ្យល់អុកស៊ីសែនបន្ថែមឡើយ ។ ដងស៊ីតេគ្រាប់ពងដាក់ភ្ជាស់ ពី ១៧ - ១៨គ្រាប់ / ១ សម^២ រឺ ១៧០ ០០០ - ១៨០ ០០០គ្រាប់ក្នុង១ម^២ ។ ដើម្បីអោយអត្រាញាស់បានល្អ នៅក្នុងរយៈពេលភ្ជាស់ពង យើងត្រូវផ្លាស់ប្តូរទឹកពី២ ទៅ៣ដង ។ ក្រោយរយៈពេល ២០-២១ ម៉ោង ក្នុងកំរិតសីតុណ្ហភាពពី ២៨-៣០°C ពងត្រីបានញាស់ជាកូនត្រីម្សៅ ។

កូនត្រីញាស់នៅក្នុងកាតុនជ័រ

យើងត្រូវយកស្បែកឡើងដូសយកពងស្កុយចេញ រួចប្រើកន្ត្រៃក្រណាត់ដូសយក
កូនត្រីទើបញ្ជាស់ផ្ទេរដាក់ក្នុងកាដុនថ្មី ។ កូនត្រីត្រូវបានថែរក្សាទុកនៅក្នុងកាដុន
រយៈពេល២ថ្ងៃមុននឹងលែងចូលទៅក្នុងស្រះផ្សារ ។ រយៈពេលនេះយើងត្រូវធ្វើ
ការផ្លាស់ប្តូរទឹកអោយបានពី២ទៅ៣ដង ។ អត្រាផ្សំកំណើតពី ៩៣-៩៧% និង
អត្រាញាស់ពី ៧១-៩៣% ។

៨. ការថែបម្រុងកូនត្រីពូជ

៨.១. ការរៀបចំស្រះ ឬអាងផ្សារ

ក្រោយពេលពង្រឹងស្រះឬអាងផ្សាររួច ការសំអាតបានស្រះ ការប្រើ
កំបោរនិងការបញ្ចូលទឹកត្រូវរៀបចំដូចស្រះត្រីមេពូជដែរ ។ ចំណែកឯការដាក់
ជីលាមកគោប្រូប៊ីមានចំនួនពី ២៥-៣០គ.ក្រ/១០០ម^២ បន្ថែមជីអុយរ៉េ និង
ដេអាបេពី ២០០-៣០០ក្រាម/១០០ម^២ ។ ការរៀបចំស្រះត្រូវធ្វើឡើងរយៈ
ពេលពី ៣-៤ថ្ងៃមុនលែងកូនត្រី ។

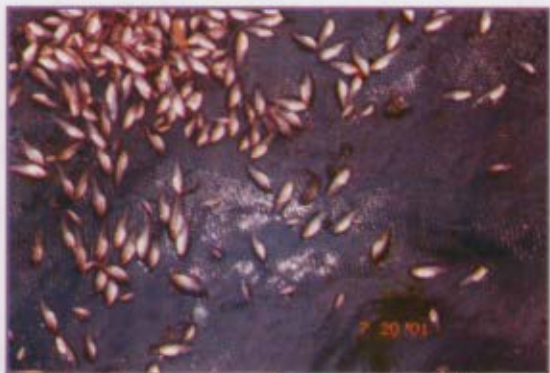
៨.២. ការផ្ទេរកូនត្រីចាក់ស្រះ ឬអាង

ការលែងកូនត្រីធ្វើឡើងនៅពេលព្រឹក ឬពេលល្ងាច ។ មុននឹងលែងកូន
ត្រីត្រូវបន្សុំទឹកនៅក្នុងកាដុនកូនត្រីអោយមានសីតុណ្ហភាពប្រហាក់ប្រហែលទៅ
នឹងទឹកស្រះ ឬអាង ។ កូនត្រីត្រូវលែងដោយថ្នមៗទុកអោយវាហែលចូលទៅ
ក្នុងទឹកស្រះ ឬអាងដោយខ្លួនវា ។

៨.២. បង់ស៊ីតេស្តកូនត្រី

ដង់ស៊ីតេកូនត្រីដែលដាក់ផ្សាំមានដូចខាងក្រោម :

- ចំនួនពី ៣០០- ៥០០ក្បាល/១ម^២ នៅតំណាក់កាលកូនត្រីទើបញ្ជាស់រហូតដល់កូនត្រីមានប្រវែងពី ១.៥ -២ សម (រយៈពេល ៣ សប្តាហ៍) ។
- ចំនួន ១០០-១៥០ ក្បាល/១ម^២ នៅដំណាក់កាលកូនត្រីប្រវែងលើសពី ២ស.ម ទៅដល់ដំណាក់កាលជាកូនត្រីពូជ ។

កូនត្រីមានប្រវែងពី ២-៣ សម

៩. ការផ្តល់ចំណី

តារាងទី ២:

ការផ្តល់ចំណី

រយៈពេល ផ្សំ (ថ្ងៃ)	ចំណីសំរាប់កូនត្រី (១០០ ០០០ក្បាល/ថ្ងៃ)	ផ្សេងៗ
០ - ១០	សណែ្តកសៀងស្មៅរកិនមីត់ចំនួន៤០០ ក្រាម លាយជាមួយពងក្រហមនៃពង ទាចំនួន ៥គ្រាប់	អោយស៊ី ៥ដង/ថ្ងៃ
១១ - ២០	សណែ្តកសៀងស្មៅរកិនមីត់ចំនួន ៣០០ក្រាម លាយជាមួយកន្ទក់ចំនួន ៣០០ក្រាម និងម្សៅត្រីចំនួន៣០០ក្រាម	អោយស៊ី៣ដង/ថ្ងៃ
២១ - ៣០	សណែ្តកសៀងស្មៅរកិនមីត់ចំនួន ៤០០ក្រាម លាយជាមួយកន្ទក់ចំនួន ៤០០ក្រាម និងម្សៅត្រីចំនួន ៤០០ក្រាម	អោយស៊ី ២ដង/ថ្ងៃ
៣១ - ៦០	សណែ្តកសៀងស្មៅរកិនមីត់២៥% លាយកន្ទក់៥០% និងម្សៅត្រី២៥%	សមាមាត្រចំណីពី ១០-១៥%/នៃ ទំងន់ត្រី/ថ្ងៃ

បណ្ណាល័យសាស្ត្រ

Amphay (1997). Seed Production of *Trichogaster pectoralis*

Nguyen Tuan et al, (1999). Seed Production of Snakeskin gourami(*Trichogaster pectoralis*).

Nguyen Tuan (1999). Seed Production Technology on *Snakeskin gourami*.

Pen Than et al, (2001). Thasis on Effects of Different Hormones in Seed Production of *Trichogaster pectoralis*

